

INFORMACJA O ZAWARTOŚCI ZBIORÓW ARCHIWALNYCH IPN DOTYCZĄCYCH KAROLA WOJTYŁY

Rezultaty prowadzonej dotąd kwerendy nie pozwalają na stwierdzenie, że istnieje zespół archiwalny zawierający wyłącznie dokumenty produkowane i gromadzone w związku z działalnością duszpasterką, naukową i arcybiskupią Karola Wojtyły. Dotychczasowe rozpoznanie archiwaliów wykazało istnienie rozmaitych rozproszonych dokumentów znajdujących się w teczках poświęconych okresowym sprawozdaniom i analizom oraz teczках zawierających doniesienia agenturalne w konkretnych sprawach obiektowych lub operacyjnego rozpoznawania.

Dotyczą one przykładowo: obchodów tysiąclecia chrztu Polski, orędzia biskupów polskich do Kościołów innych państw, działalności kurii metropolitalnej w Krakowie, wyjazdów zagranicznych duchowieństwa itd.

W krakowskim OBUiAD IPN znajduje się sto kilkadziesiąt pudeł z dokumentami wytworzonymi przez Wydział IV SB oraz przez wcześniej istniejące struktury aparatu bezpieczeństwa, powołane do zwalczania Kościoła. Ta liczba pudeł oznacza kilkaset tomów akt o przedstawionej wyżej tematyce. Jedyne dwa spośród nich w protokole zdawczo-odbiorczym, sporządzonym podczas przekazywania akt do IPN, zostały określone jako „informacje dotyczące bp. Karola Wojtyły”.

Opracowana dotąd część dokumentacji pochodzącej ze zbiorów krakowskiego oddziału IPN zawiera doniesienia agenturalne sporządzane w latach 1949–1967, w których znajdują się informacje na temat ks. Karola Wojtyły w poszczególnych etapach jego pracy w archidiecezji krakowskiej. Informacje te, z oczywistych powodów incydentalne i lakoniczne w pierwszych latach wspomnianego okresu, występują z coraz większą częstotliwością i zajmują znacznie więcej miejsca wraz z obejmowaniem przez Karola Wojtyłę kolejnych godności i stanowisk kościelnych. W czasie gdy był metropolitą krakowskim, sporządzane były analizy jego wystąpień publicznych, kazań, prowadzonej urzędowej i wewnętrzkościelnej korespondencji. Ważnym motywem, ukierunkowującym zainteresowania aparatu bezpieczeństwa PRL wobec Karola Wojtyły, była jego praca ze środowiskami studenckimi. Informacje na ten temat znajdują się w dokumentacji obrazującej pracę operacyjną SB wobec ośrodków duszpasterstwa akademickiego.

Na początku lutego w prasie pojawiła się relacja z toczącego się procesu byłych wysokich funkcjonariuszy SB, podczas którego zeznający świadek mówił o poleceniu przekazania z Krakowa wszystkich materiałów operacyjnych dotyczących kard. Karola Wojtyły do warszawskiej centrali. Polecenie to zostało wydane po 16 października 1978 r. Istotnie, w przekazanych do IPN przez Urząd Ochrony Państwa oraz przez Wojskowe Służby Informacyjne materiałach znajduje się zbiór dokumentów i mikrofilmów dotyczących Karola Wojtyły.

Ważnym źródłem dokumentacji, związanej zwłaszcza ze sprawowaniem przez Karola Wojtyłę urzędu arcybiskupiego w Krakowie oraz z prowadzoną wcześniej przez niego działalnością naukową, jest Archiwum Państwowe w Krakowie. Zespół Wydziału ds. Wyznań WRN w Krakowie zawiera obszerny zbiór urzędowej korespondencji prowadzonej z kurią metropolitalną i z samym metropolitą krakowskim. Znajdują się w nim także czynione przez wspomniany wydział analizy sytuacji w środowisku krakowskiego duchowieństwa, omawiana jest problematyka budowy świątyń i związane z tym konflikty, zebrana jest informacja na temat poszczególnych parafii archidiecezji krakowskiej. Zespół ten zawiera także notatki ze spotkań abp. Karola Wojtyły z przedstawicielami lokalnych władz partyjno-państwowych oraz niejednokrotnie bardzo szczegółowe zapisy jego wystąpień i prowadzonych rozmów. W osobnych teczkach zgromadzone są dokumenty związane z ważnymi wydarzeniami w krakowskim kościele, na przykład procesjami na Skatkę i w uroczystość Bożego Ciała, peregrynacją obrazu Matki Bożej w Krakowie i archidiecezji, ogłoszeniem listu biskupów polskich do niemieckich i dotyczącą tego korespondencją kardynała Wojtyły z robotnikami zakładów Solvaya itp.

Zbiór dokumentów związanych z osobą Karola Wojtyły, znajdujących się w Instytucie Pamięci Narodowej oraz w innych archiwach, wydaje się na tym etapie jego rozpoznawania bardzo obszerny. Choć z protokołów wybrakowania sporządzanych przez byłą SB wynika, że zniszczeniu uległa także część dokumentów operacyjnych związanych z metropolitą krakowskim, to oczywistym jest, że nie potwierdziły się przypuszczenia o braku dokumentacji prowadzonych wobec niego działań aparatu bezpieczeństwa PRL.

Drohiczyn – fragment tronu papieskiego, 1999 (foto archiwum IPN)